

เพลงที่คนไทยต้องฟัง/ต้องฟังฯ โดย ต่อพงษ์ 18 มีนาคม 2548 12:05 น.

คลิกที่ภาพเพื่อดูขนาดใหญ่ขึ้น

หลายต่อหลายสัปดาห์ที่ผ่านมา งานประกาศรางวัลภาพยนตร์ที่นับได้ว่าเป็นสถาบันต่างๆ นั้น ปรากฏว่าหนังเรื่อง "โหมโรง" กวาดรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยมไปกันชนิดไร้ราคาต่อรอง

หนังเขาดีจริงๆ ครับ ดูแล้วต้องลุกไปหาเพลงไทยเดิมมาฟังต่อ

จำได้ว่าตอนเข้าโรงที่แรกหนังเข้าแบบไร้หนทางมากๆ แต่เพราะเกิดกระแสปากต่อปากบอกถึงความดีเด่นในภาพยนตร์เรื่องนี้ จนสุดท้ายใครไม่ทราบบอกสโลแกนว่า โหมโรงเป็นหนังที่คนไทยต้องดู คนไทยก็เลยแห่ไปดูกันแล้วก็ได้รับความอิมเมสมกับสโลแกนที่ว่า

*****

เมื่อไม่กี่วันที่ผ่านมา มีโอกาสไปเที่ยวยุโรปครับ บังเอิญได้เข้าไปเจออัลบั้มเพลงไทย ปกหน้าตาแปลกๆ อยู่ในโฆษณาเพลงคลาสสิกของร้านขายซีดีร้านหนึ่ง คือหน้าปกนั้นเป็นคนไทย แต่บรรเลงโดยวง Latvian National Symphony Orchestra แล้ว เห็นปุ๊บก็ต้องหยิบมาสแกนดู บอกตรงนี้นิดหนึ่งว่า เดียวนี้ร้านทางโน้นเขาใช้วิธีสแกนเพลงของ

บางอัลบั้มที่เขาอยากจะให้ลองฟังใส่ไว้ในซีดีฟเวอร์ ใครอยากลองฟังเพลงจากอัลบั้ม ก็ถือแผ่นซีดีไปแล้ว แล้วก็เอาแผ่นนั้นไปตรงเครื่องสแกน(ที่มีหูฟังพ่วงอยู่) พอเครื่องมันอ่านรหัสจากแผ่นปั๊บ มันก็เล่นให้เราฟังเลย ส่วนใหญ่แผ่นเพลงป๊อปทั้งหลายจะมีการสแกนเพลงเก็บไว้ตลอด แต่บังเอิญแผ่นที่ผมว่านี้เขาไม่ได้สแกนเอาไว้ครับ ก็ต้องเสียดายซื้อกลับมาฟังดูด้วยราคา 16 ยูโร เอาห้าสิบบาทเข้าไปก็ตก 800 บาท

... แวบแรกที่เสียงเพลงที่ว่ามันผ่านเข้ามา...ผมออกอาการน้ำตาซึมขึ้นมาทันทีด้วยความไพเราะของมัน เกิดความรู้สึกตกอกตกใจ และสะท้อนใจขึ้นมาว่า นักแต่งเพลงผู้นี้ท่านไปอยู่ที่ไหนมา เพลงถึงได้หลุดไปถึงต่างแดนโน่น ไปให้ชาวต่างชาติได้ชื่นชม แต่สำหรับคนไทยผมเองแน่ใจว่าจะมีคนได้ฟังเพลงชุดนี้ยังไม่มากเท่าไร

ท่านผู้ที่เขียนเพลงอันยอดเยี่ยมเพลงนี้ชื่อว่า อาจารย์ "ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง" เพลงอันยอดเยี่ยมนี้ชื่อว่า 'เชิดโน' หรือชื่อภาษาอังกฤษก็คือ Prelude Of Siam

ที่สำคัญท่านอาจารย์ประสิทธิ์ท่านเป็นบุตรชายของ "หลวงประดิษฐไพเราะ" หรือ พ่อครู ศรี ศิลปบรรเลง ซึ่งเด็กไทยและคนไทยรุ่นนี้จะต้องรู้จักท่านในฐานะอัจฉริยะทางระนาดและพระเอกในเรื่องโหมโรง บุคคลที่อาศัยเพลงระนาดระบับความบ้าของผู้มีอำนาจในเรื่องนั้นอย่างเหลือเชื่อ

เรื่องของอาจารย์ประสิทธิ์นั้น ในโหมโรงไม่ได้พูดถึงมากเท่าไร ตัวละครซึ่งรับบทโดยคุณ สุเมธ องอาจ นั้นอาจจะทำให้คนจำได้เพียงแค่ว่าคุณซึ่งคุณครูกำลังทำท่าขมึงทิ้งเมื่อลูกชายตัวดีของท่านกลับมาจากการเรียนที่ต่างประเทศแล้วก็ชนเปียโน 1 หลังเข้าบ้านมาด้วย

ผมคิดว่านี่คือฉากที่น่ารักที่สุดของหนัง โดยเฉพาะเมื่อพ่อครูบอกให้ลูกชายลองเล่นเพลงซึกเพลงให้ฟัง โดยเปียโน จากนั้นก็ท่านก็ขึ้นไปนั่ง

บนหน้าระนาดพร้อมกับบรรจงเคาะไม้ระนาดคลอไปกับเปียโนตัวนั้น ภาพตัดเข้ามาถึงการล่อกันระหว่างตัวโน้ตบนรางระนาดและนิ้วมือบนคีย์เปียโน

ไพเราะสุดๆ ยิ้มออกสุดๆ และอบอุ่นสุดๆ

จากนั้นหนังก็ไม่ได้พูดถึงอาจารย์ประสิทธิ์อีกเลยที่ท่านไปทำอะไรต่อ... อ้อมีเรื่องไปเป็นสามแปดภาษาอีกนิดหนึ่ง เราก็เลยไม่ได้รู้จักลูกชายของพ่อครูคร้ออีก... ซึ่งก็ถูกต้องแล้วที่ท่านผู้กำกับเขาทำเช่นนั้นออกมา เพราะเรื่องเขาว่าด้วยคุณครูกำลังใช้เรื่องของอาจารย์ประสิทธิ์

อย่างไรก็ตามด้วยความยอดเยี่ยมของเพลง ความเพราะที่ผมคิดว่า สามารถยก "เชิดโน" ไปเทียบเท่ากับงาน My Country ของสเมทาน่า หรือ Yellow River Concerto ของจีน อันนี้ก็ทำให้ลองฟังกันได้ครับ ฟังแล้วก็นำไปบอกต่อกันด้วยว่า เพลงๆ นี้ยอดเยี่ยมขนาดไหน

คือถ้าโหมโรงและเรื่องของพ่อครูเป็นภาพยนตร์ที่คนไทยต้องดูและต้องรู้

ผมก็คิดว่างานเพลงจากทายาทคนเก่งของท่านเพลงนี้ก็น่าจะเป็นเพลงซึ่งคนไทยต้องฟังเหมือนกัน

*****

จากประวัติหน้าปกที่ใส่เอาไว้ อาจารย์ ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง (พ.ศ. 2455-2542) เป็นบุตรของหลวงประดิษฐไพเราะ ด้รับการศึกษเบื้องต้นทางด้านดนตรีไทยจากบิดาของตนเอง ก่อนจะไปเรียนจบชั้นปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยเกโต ประเทศญี่ปุ่นทางด้านการประพันธ์และอำนวยเพลง โดยอาจารย์ที่สอนนั้นเคยเป็นศิษย์ของนักประพันธ์เอกอย่าง กุสตาฟ มาร์เชอร์ และ ริชาร์ด สเตราส์ เมื่อเรียนสำเร็จก็กลับมารับหน้าที่เป็นล่ามภาษาญี่ปุ่นและผู้ประสานงานจนสงครามสงบ และรับราชการในกองดุริยางค์สากล กรมศิลปากร จากนั้นได้ลาออกมาจากราชการ โดยยึดอาชีพเป็นครูสอนดนตรีตามสถาบันต่างๆ

สุดท้ายท่านตัดสินใจตั้งคณะละครฆราวาสร่วมกับภริยา (ลัดดา สารตายน ศิลปบรรเลง) และ บิดาของท่านเอง ไปจนกระทั่งพี่สาว ช่วงนี้เองท่านได้ประพันธ์เพลงประกอบละครทั้งเพลงขับร้องและเพลงบรรเลงซึ่งล้วนแต่มีลักษณะไปทางแนวโรแมนติกคลาสสิก

แต่สำหรับเพลงเชิดโนนั้น อาจารย์ประสิทธิ์แต่งขึ้นในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเจริญพระชนมายุครบ 72 พรรษา อาจารย์อยากจะแต่งเพลงเทิดพระเกียรติ ก็เลยคิดทำนองเพลงไทยเดิมชื่อเชิดโนซึ่งก็เป็นผลงานของหลวงประดิษฐไพเราะเขียนไว้มาเป็นโครงสร้างของบทประพันธ์

ด้วยเหตุที่เพลงนี้มีความเหมาะสมจะใช้บรรเลงในลักษณะของเพลงโหมโรง (Overture)

เพลงนี้เหมาะกับคำว่าโหมโรงที่สุด เพราะ ขึ้นต้นมานี้สง่างามเหลือเกิน ให้ความรู้สึกเรื่องรองในหัวไปหมด ผมบอกไม่ถูกจริงๆ ครับ ทั้งอ่อนหวาน ทั้งยิ่งใหญ่ สง่างาม เหมือนเดินอยู่ในรั้วรอบขอบชิดที่น่าประทับใจ แล้วมองผ่านหน้าต่างออกมาพบคนไทย ใจไทย ความน่ารักแบบไทยๆ ที่มีอยู่ (ซึ่งปัจจุบันนี้อาจจะไม่มีเหลือแล้ว) คือเพลงนี้ครบถ้วนไปหมดว่า ยุคที่บ้านเมืองน่าอยู่ เต็มไปด้วยศิลปวัฒนธรรม อันน่ารัก เต็มไปด้วยรอยยิ้มที่ออกมาจากหัวใจนั้นเคยปรากฏอยู่แผ่นดินทองนี้เหมือนกัน

15 วินาทีแรกของเพลงนี้ปลุกความรู้สึกและจุดตัวของคุณได้ทันทีให้ต้องหันมาฟังเพลง ก่อนจะค่อยๆ เปลี่ยนไปเป็นขึ้น ในช่วงนาทีที่ 1.33 เพลงวนกลับมาเข้าทำนองเดิม และวิธีการแบบเดิมอีกรอบอย่างสุดยอด จากนั้นเพลงค่อยๆ โหมความรู้สึกเร็วขึ้นแบบสง่างาม (แถมหนึ่งผมนึกของ Finlandia ของซิเบลิอุสขึ้นมา) แต่กรอบของการเรียบเรียงและการเขียนของผู้ประพันธ์นั้นยังเป็น ไทย ให้ ไทย !! อย่างที่ต้องก้มลงกราบคาราวะ

สิบเอ็ดนาทีกี่เศษที่ฟังจบลงนี้เป็น สิบเอ็ดนาทีกี่ต้องย้อนฟังกลับไปกลับมาอย่างไม่รู้เบื่อทีเดียว เรียกว่าฟังแล้วรักคนไทย รักความเป็นไทย และรักประเทศไทยชนิดสุดหัวใจทีเดียว

เพลงอื่นๆ นั้นก็อยู่ในขั้นที่ดีมากๆ โดยเฉพาะ Siamese Romance เพลงชุดที่ประกอบด้วย หกเพลงสั้นผสมเข้าหากันเป็นเพลงเดียว แต่เพราะ เนื้อที่หมดลงแล้ว ถ้ายังไงผมอาจจะหาทางเขียนงานของท่าน อาจารย์ประสิทธิ์อีกสักกรอบ เพราะ ตอนนี้มีผมได้งานชุดที่บรรเลงโดย แวงกอก ซิมโฟนี ออเคสตรา มาแล้ว อีกชุดหนึ่ง

เพราะงานชิ้นนี้หรือเปล่าก็ไม่ทราบ ทำให้ตอนนี้อยากจะเขียนแนะนำงานเพลงไทยประยุกต์กันให้มากที่สุดนะครับ

*****

ปล.1 หลังจากเอาเพลงนี้ไปเปิดที่ เอฟเอ็ม 97.75 MHZ คลื่นสามัญประจำบ้าน วิทยุชุมชนเจ้าฟ้า (www.thaidayradio.com) เมื่อคืนวันพุธที่ผ่านมานั้น ก็ได้มีท่านที่เคารพกรุณาแจ้งว่า อัลบั้มที่ผมนำมาแนะนำกันนี้ สามารถซื้อได้ที่ร้านน้อง ท่าพระจันทร์ในราคาที่ถูกกว่ามาก...อย่างน้อยก็ถูกกว่าที่ซื้อที่เยอรมันกันละครับ ผมก็เลยคิดว่า ถ้าใครสนใจก็ลองแวะที่ร้านน้องดูก็ได้ครับ ไม่ถือว่าเป็นการโปรโมตให้ร้านน้อง แต่ถือว่าเป็นการเขียนให้คนไปหางานดีๆ มาฟังกันให้มากที่สุดนะครับ

ปล.2 เพราะอยากให้เพลงได้ฟังกันมากๆ ผมได้คัดเอาเพลงเชิดในมาแปะไว้ตรงหน้าคอลัมน์นี้ใน www.manager.co.th กันแล้วให้ท่านได้พิสูจน์กันนะครับว่า เพลงไพเราะและยอดเยี่ยมสุดๆ ขนาดไหน คอเพลงที่อยากลองฟังเชิดในเชิญฟังได้เลยครับ

(คลิกฟังเพลงที่ไอคอนด้านบนขวามือ)